

Dr. Hasan KARAKILIÇ

Manisa Celal Bayar Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

LİMİTED ORTAKLIKTA REKABET YASAĞI

onikilevha
TİCARET HUKUKU ANABİLİM DALI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX
KISALTMALAR	XIII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

LİMİTED ORTAKLIK HAKKINDA GENEL BİLGİ, REKABET YASAĞI VE BENZER DİĞER KURUMLAR İLE İLİŞKİSİ, REKABET YASAĞI TÜRLERİ VE REKABET YASAĞININ DÜZENLENME SEBEPLERİ, REKABET YASAĞININ DİĞER HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLER İLE İLİŞKİSİ

§ 1. LİMİTED ORTAKLIK HAKKINDA GENEL BİLGİ.....	5
I. ÖN AÇIKLAMALAR.....	5
II. 6102 SAYILI TÜRK TİCARET KANUNUNDA LİMİTED ORTAKLIK.....	6
A. Ön Açıklamalar	6
B. Limited Ortaklıkta Ortaklar.....	7

C. Limited Ortaklıkta Müdürler	10
§ 2. REKABET YASAĞI KAVRAMI, REKABET YASAĞI İLE BENZER DİĞER KAVRAM VE KURUMLAR.....	12
I. REKABET KAVRAMI.....	12
II. REKABET YASAĞI.....	15
III. REKABET YASAĞI VE REKABET HUKUKU	17
IV. REKABET YASAĞI VE HAKSIZ REKABET HUKUKU...19	
V. REKABET YASAĞI TÜRLERİ VE REKABET YASAĞININ KAYNAĞI	22
A. Hukuki Dayanakları Bakımından Rekabet Yasağı Türleri	22
1. Kanuni Rekabet Yasağı.....	23
2. Ortaklık Sözleşmesiyle Öngörülen Rekabet Yasağı ...	25
3. Sözleşmesel Rekabet Yasağı	26
a. Pay Sahipleri Sözleşmesi ile Rekabet Yasağı.....	27
b. Sözleşme Sonrası Rekabet Yasağı Anlaşması	27
B. Ortaklıklar Hukukunda Rekabet Yasağının Kaynağı.....	31
1. Ön Açıklamalar	31
2. Bağıllık Yükümlülüğünün İhlali Sorunu	33
3. Affectio Societatis Unsuru	34
4. Ortaklığa Ait Bilgilere Sahip Olma	36
§ 3. REKABET YASAĞININ DİĞER HAK VE YÜKÜMLÜLÜKLER İLE İLİŞKİSİ.....	37
I. BİLGİ ALMA VE İNCELEME HAKKI	37
A. Ön Açıklamalar	37
1. Bilgi Alma Hakkı ve Kapsamı.....	39
2. İnceleme Hakkı ve Kapsamı.....	41
B. Bilgi Alma ve İnceleme Hakkının Sınırları	42
C. Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı ile Rekabet Yasağı.....	44
II. BAĞLILIK YÜKÜMLÜLÜĞÜ	47
A. Ön Açıklamalar	47

B. Bağlılık Yüklümlülüęünün Kişisel Uygulama Alanı.....	49
1. Ortaklar	49
2. Müdürler	53
C. Bağlılık Yüklümlülüęü Açısından Hak Sahibi	57
D. Bağlılık Yüklümlülüęü ve “Ortaklık Fırsatı” Doktrini.....	61
E. Bağlılık Yüklümlülüęünün İstisnaları ve Kaldırılması.....	64
III. SIR SAKLAMA YÜKÜMLÜLÜğÜ.....	66

İKİNCİ BÖLÜM

LİMİTED ORTAKLIKTA REKABET YASAğINA İLİŞKİN HÜKÜMLERİN TANITILMASI, DİğER ORTAKLIKLARDA GENEL OLARAK REKABET YASAğI

§ 4. LİMİTED ORTAKLIKTA REKABET YASAğINA İLİŞKİN HÜKÜMLERİN TANITILMASI	69
I. TÜRK HUKUKUNDA.....	69
A. Ön Açıklamalar	69
B. Limited Ortaklıkta Rekabet Yasağını Düzenleyen Hükümlerin eTK 547 ile Farkları.....	71
II. İSVİÇRE HUKUKUNDA	73
III. ALMAN HUKUKUNDA	73
A. Ön Açıklamalar	73
B. Müdürler Bakımından Rekabet Yasağı.....	74
1. Rekabet Yasağının Hukuki Dayanağı	74
2. Kişisel Uygulama Alanı.....	75
C. Ortaklar Bakımından Rekabet Yasağı.....	76
1. Rekabet Yasağının Hukuki Dayanağı	76
2. Kişisel Uygulama Alanı.....	78
§ 5. DİğER ORTAKLIKLARDA GENEL OLARAK REKABET YASAğI	79

I. ÖN AÇIKLAMALAR.....	79
II. ADİ ORTAKLIKTA REKABET YASAĞI.....	80
III. KOLLEKTİF ORTAKLIKTA REKABET YASAĞI.....	82
IV. ADİ KOMANDİT ORTAKLIKTA REKABET YASAĞI	85
V. PAYLI KOMANDİT ORTAKLIKTA REKABET YASAĞI	88
VI. ANONİM ORTAKLIKTA REKABET YASAĞI.....	89
A. Ortaklar Açısından Bağlılık Yükümlülüğü ve Rekabet Yasağı	89
1. Yasal Bağlılık Yükümlülüğü	89
2. Esas Sözleşme ile Bağlılık Yükümlülüğü ve Rekabet Yasağı.....	94
B. Yönetim Kurulu Üyeleri Açısından Bağlılık Yükümlülüğü ve Rekabet Yasağı.....	96
1. Bağlılık Yükümlülüğü	96
2. Rekabet Yasağı	99
VII. KOOPERATİF ORTAKLIKLARDA REKABET YASAĞI.....	101

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
LİMİTED ORTAKLIKTA REKABET
YASAĞININ DÜZENLENİŞİ,
REKABET YASAĞININ KAPSAMI,
REKABET YASAĞININ KAPSAMININ
DEĞİŞTİRİLMESİ VE REKABET
YASAĞININ KALDIRILMASI

§ 6. LİMİTED ORTAKLIKTA REKABET YASAĞININ DÜZENLENİŞİ	103
I. KANUNDAN DOĞAN REKABET YASAĞI.....	103
II. ORTAKLIK SÖZLEŞMESİYLE ÖNGÖRÜLEN REKABET YASAĞI.....	105

A. Kuruluşta Ortaklık Sözleşmesiyle Rekabet Yasağı Öngörülmesi	105
B. Ortaklık Sözleşmesi Değişikliğiyle Rekabet Yasağı Öngörülmesi	109
C. Ortaklık Sözleşmesi ile Öngörülen Rekabet Yasağı Açısından İç Yönerge Çıkarılması	112
III. PAY SAHİPLERİ SÖZLEŞMESİYLE REKABET YASAĞI.....	113
§ 7. REKABET YASAĞININ KAPSAMI	116
I. ÖN AÇIKLAMALAR.....	116
II. KİŞİ BAKIMINDAN REKABET YASAĞININ KAPSAMI	116
A. Müdürler ve Yönetimle Görevli Üçüncü Kişiler	118
1. Müdürler	118
2. Tüzel Kişi Müdür.....	122
3. Yönetimle Görevli Üçüncü Kişiler	124
4. Yönetim ve Temsil Yetkisinin Devredildiği Kişiler..	128
5. Kayyım	129
6. Tasfiye Memurları	130
B. Ortaklar	132
1. Ön Açıklamalar	132
2. Kurucu Ortaklar	136
3. Ortaklık Payının Sonradan İktisap Edenler	137
4. Payın Özel Durumlar Bakımından İktisabı Halinde Rekabet Yasağı	141
5. Tek Kişi Limited Ortaklıkta Rekabet Yasağı	143
6. Hâkim Ortak Açısından Rekabet Yasağı	146
7. Ortaklık Sözleşmesiyle Kendisine Bazı Özel Haklar Tanınan Ortaklar	149
8. Bir Tüzel Kişi veya Ticaret Ortaklığının Ortak Olması Durumunda Rekabet Yasağı.....	150
9. Oy Sözleşmeleri Açısından Rekabet Yasağı	153

C. Kişi Bakımından Rekabet Yasağının Kapsamında Özellik Taşıyan Durumlar.....	156
1. İntifa Hakkı Sahibi.....	156
2. Rehin Alacaklısı	159
3. Ortağın Temsilcisi	161
4. Yakın Kişiler	163
III. KONU BAKIMINDAN REKABET YASAĞININ KAPSAMI.....	165
A. Ön Açıklamalar	165
B. Rekabet Yasağı Açısından Ortaklığın Faaliyet Konusu... ..	168
C. Ortaklığın Faaliyet Konusunun Belirlenmesi.....	170
1. Ortaklık Sözleşmesinde Yer Alan İşletme Konusu	170
2. Ortaklığın Fiili Faaliyet Konusu.....	172
3. Rekabet Yasağının Konu Bakımından Kapsamının Belirlenmesinde İlgili Pazarın Esas Alınması.....	178
D. Ortaklığın Faaliyet Konusunun Değiştirilmesi	182
1. Genel Kurul Kararı ile Ortaklığın İşletme Konusunun Değiştirilmesi	182
2. Müdürler Tarafından Ortaklığın İşletme Konusunun Fiilen Değiştirilmesi	185
3. Ortaklığın İşletme Konusunun Genişletilmesinin Planlanması.....	188
E. Tasfiye ve Ek Tasfiyede Ortaklığın İşletme Konusu ve Rekabet Yasağı.....	188
1. Tasfiye Aşamasında	188
2. Ek Tasfiye Aşamasında	193
IV. YER BAKIMINDAN REKABET YASAĞININ KAPSAMI..	194
A. Ön Açıklamalar	194
B. Yer Bakımından Ortaklığın Faaliyet Alanının Belirlenmesi.....	196
1. Ortaklığın İşletme Konusunun Esas Alınması.....	196

2. Ortaklığın Yer Bakımından Faaliyet Alanının Değiştirilmesi	197
C. Ortaklığın Yer Bakımından Faaliyet Alanının Belirlenmesinde Rekabet Hukuku Hükümlerinden Yararlanma	199
V. SÜRE AÇISINDAN REKABET YASAĞININ KAPSAMI.....	204
A. Ön Açıklamalar	204
B. Ortaklığın Kuruluşunda Rekabet Yasağı.....	206
1. Kuruluş Ortaklığında	206
2. “Ön Ortaklık” Aşamasında	208
C. Müdürler Bakımından Rekabet Yasağının Süresi.....	211
D. Ortaklar Bakımından Rekabet Yasağının Süresi	215
E. Ortaklığın Sona Ermesi ve Sicilden Terkini	218
F. Hazırlık İşlemleri Açısından Rekabet Yasağı	219
§ 8. REKABET YASAĞININ KAPSAMININ DEĞİŞTİRİLMESİ VE REKABET YASAĞININ KALDIRILMASI	222
I. REKABET YASAĞININ KAPSAMININ DEĞİŞTİRLMESİ.....	222
A. Ön Açıklamalar	222
B. Ortaklık Sözleşmesiyle Rekabet Yasağının Kapsamının Genişletilmesi.....	224
1. Ön Açıklamalar	224
2. Karar Yeter Sayısı.....	225
C. Ortaklık Sözleşmesiyle Rekabet Yasağının Kapsamının Sınırlanması	227
1. Ön Açıklamalar	227
2. Karar Yeter Sayısı.....	228
3. Oy Hakkından Yoksunluk.....	229
II. REKABET YASAĞININ KALDIRILMASI	230
A. Ön Açıklamalar	230

B. Rekabet Yasağının Belirli Durumlar Bakımından Kaldırılması.....	232
1. Ortakların Yazılı İzniyle Rekabet Yasağının Belirli Durumlar Bakımından Kaldırılması.....	232
2. Ortaklık Sözleşmesinde Yer Alan Bir Hükme İstinaden Rekabet Yasağının Belirli Durumlar Bakımından Kaldırılması	238
3. Karar Yeter Sayısı	241
4. Oy Hakkından Yoksunluk.....	245
C. Rekabet Yasağının Ortaklık Sözleşmesiyle Genel Olarak Kaldırılması.....	249
1. Ön Açıklamalar	249
2. Karar Yeter Sayısı.....	251
3. Oy Hakkından Yoksunluk.....	254
III. REKABET YASAĞININ KALDIRILMASINDA ÖZELLİK ARZEDEN BAZI DURUMLAR.....	254
A. Rekabet Yasağının Kaldırılmasının Bir Zorunluluk Haline Gelmesi.....	254
B. Rekabet Yasağının Örtülü Olarak Kaldırılması Sorunu .	255
IV. REKABET YASAĞININ KALDIRILMASININ VERGİ HUKUKU AÇISINDAN SONUÇLARI	258

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

MADDİ HUKUK BAKIMINDAN REKABET YASAĞININ SINIRLARI, REKABET YASAĞINA AYKIRILIK HALLERİ, REKABET YASAĞINA AYKIRILIĞIN SONUÇLARI

§ 9. MADDİ HUKUK BAKIMINDAN REKABET YASAĞININ SINIRLARI VE REKABET YASAĞINA AYKIRILIK OLUŞTURAN HALLER	261
--	-----

I. REKABET YASAĞININ MADDİ HUKUK BAKIMINDAN SINIRLARI	261
A. Ön Açıklamalar	261
B. Kişiliğin Korunması Açısından Rekabet Yasağının Sınırları.....	264
1. Rekabet Yasağının Süresi	264
2. İşçinin Rekabet Yasağını Düzenleyen Hükümlerin Bu Konuda Kıyasen Uygulanıp Uygulanamayacağı Sorunu	266
3. Kişilik Hakları Açısından Rekabet Yasağının Sınırları.....	270
C. Rekabet Hukuku Açısından Rekabet Yasağının Sınırları	277
1. Rekabet Hukukunun Amacı Açısından	277
2. RKHK m.4/I Hükümü Açısından Rekabet Yasağı	279
3. Rekabet Hukuku İhlalleri Karşısında Müdürlerin Yükümlülükleri	291
D. Rekabet Yasağına Uyuma Tazminatı ve Tazminattan Feragat	294
II. REKABET YASAĞINA AYKIRILIK OLUŞTURAN HALLER	298
A. Ön Açıklamalar ve TTK m. 230 Hükümünün Kıyasen Uygulanması Sorunu	298
B. Ortaklıkla Doğrudan Rekabet.....	302
1. Rekabet Yasağına Aykırı Davranışı Kendi Hesabına Gerçekleştirmek	302
2. Rekabet Yasağına Aykırı Davranışı Başkası Hesabına Gerçekleştirmek	305
a. Ön Açıklamalar	305
b. İşçi Sıfatıyla Ortaklıkla Rekabet	305
c. Ticari Temsilci veya Ticari Vekil Sıfatıyla Ortaklıkla Rekabet.....	306

d. Simsar, Acente veya Komisyoncu Sıfatıyla Ortaklıkla Rekabet Yapma.....	308
e. Rakip Bir Ortaklığın Yönetiminde Yer Almak....	309
C. Ortaklıkla Dolaylı Yoldan Rekabet.....	311
1. Bir Kişi Ortaklığına Katılma	313
a. Sınırsız Sorumlu Ortak Olarak Katılma	313
b. Komanditer Ortak Olarak Katılma	316
2. Bir Sermaye Ortaklığına Katılma	317
a. Yönetici Olarak Katılma.....	317
b. Sadece Pay Sahipliği Düzeyinde Katılma	318
c. Hâkim Ortak Olarak Katılma.....	319
d. Azınlık Pay Sahibi Olarak Katılma.....	321
3. Diğer Dolaylı Rekabet Halleri	322
a. Rakip Ortaklığa Kredi veya Garanti Sağlanması	322
b. Rakip Bir İşletmeyle Yakın Şahsi İlişkiler.....	323
§ 10. REKABET YASAĞINI İHLALİN SONUÇLARI	324
I. ÖN AÇIKLAMALAR.....	324
II. TAZMİNAT TALEBİ	326
III. USÛL HUKUKU BAKIMINDAN SONUÇLARI.....	330
A. Tespit Davası.....	330
B. Men Davası	332
C. Rekabet Yasağına Aykırılığın Sonucu Olan Maddi Durumun Ortadan Kaldırılması Davası	335
IV. HUKUKİ SONUÇLARI.....	336
A. Müdürlerin Sorumluluğu.....	336
B. Ortakların Tazminat Sorumluluğu	342
C. Ceza Koşulu	344
D. İşlemin Ortaklık Adına Yapılmış Sayılması.....	347
E. İşlemden Doğan Menfaatin Ortaklığa Bırakılması.....	351
V. ORTAKLIK İLİŞKİSİ ÜZERİNDEKİ SONUÇLARI	353
A. Müdürün Yönetim Yetkisinin Elinden Alınması	354
B. Diğer Ortaklar Açısından Haklı Nedenle Çıkma	359

C. Ortaklıktan Çıkarılma	362
1. Sözleşmesel Çıkarılma.....	362
2. Haklı Sebepçe Çıkarılma.....	365
D. Haklı Sebepçe Ortaklığın Feshi.....	369
VI. ZAMANAŞIMI.....	376

BEŞİNCİ BÖLÜM
LİMİTED ORTAKLIK ORTAKLIKLAR
TOPLULUĞUNDA VE YAPISAL
DEĞİŞİKLİKLERDE REKABET YASAĞI

§ 11. LİMİTED ORTAKLIK ORTAKLIKLAR	
TOPLULUĞUNDA REKABET YASAĞI	379
I. ORTAKLIKLAR TOPLULUĞU KAVRAMI.....	379
II. ORTAKLIKLAR TOPLULUĞU VE LİMİTED	
ORTAKLIK.....	382
III. LİMİTED ORTAKLIK ORTAKLIKLAR	
TOPLULUĞUNDA BAĞLILIK YÜKÜMLÜLÜĞÜ	
VE REKABET YASAĞI.....	385
A. Limited Ortaklık Ortaklıklar Topluluğunda Bağlılık	
Yükümlülüğü	385
B. Limited Ortaklık Ortaklıklar Topluluğunda Rekabet	
Yasağı	389
1. Rekabet Yasağı.....	389
2. Rekabet Yasağının Kişisel Uygulama Alanı.....	391
3. Rekabet Yasağının Konu ve Yer Bakımından	
Uygulama Alanı	393
4. Rekabet Yasağının Kaldırılması.....	395
§ 12. YAPISAL DEĞİŞİKLİKLERDE REKABET YASAĞI	396
I. ÖN AÇIKLAMALAR.....	396
II. YAPISAL DEĞİŞİKLİK İLE BİR LİMİTED	
ORTAKLIĞIN ORTAYA ÇIKMASI.....	397

A. Ortaklık Sözleşmesi ile Rekabet Yasağı Öngörülmesi Sorunu	397
B. Yapısal Değişikliklerde Kanuni ve Sözleşmesel Rekabet Yasağının Kapsamı.....	398
III. LİMİTED ORTAKLIĞIN YAPISAL DEĞİŞİKLİĞE UĞRAMASI.....	400
A. Limited Ortaklığın Birleşme, Bölünme ve Tür Değiştirme İşlemlerine Konu Olması Durumunda Rekabet Yasağı.....	400
1. Birleşmede Rekabet Yasağı.....	400
2. Bölünmede Rekabet Yasağı.....	402
3. Tür Değiştirmede Rekabet Yasağı	404
B. Bir Ticari İşletmenin Limited Ortaklıkla Birleşmesi Durumunda Rekabet Yasağı.....	405
C. Bir Ticari İşletmenin Limited Ortaklığa Dönüşmesi Durumunda Rekabet Yasağı.....	407
DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	409
YARARLANILAN ESERLER.....	419